

Mimarlık Eğitiminin Grafik Tasarım Davranışları Üzerindeki Etkisi: Göstergebilimsel Çözümleme Yöntemiyle Kitap Kapağı Tasarımı Örneği

*The Effect of Architectural Education on Graphic Design Behaviors: An Example of
Book Cover Design with the Indicator Analysis Method*

ÖZET

Mimarlık eğitimi teknik eğitimin yanında sanatsal eğitimlerin verildiği alanlardandır. Mimarlık eğitimi birçok sanat alanını kapsadığı gibi görsel sanatları da kapsayan bir disiplindir. Mimarlık eğitiminde öğrenciler temel tasarım dersinin yanında aldıkları stüdyo eğitimleri ile mimarlığın yanından diğer sanat dalları ile ilişki içerisine girer. Bu çalışma, dijital tasarım stüdyosu dersinde verilen grafik tasarım öğretilerinin öğrencilerin mimarlık alanında sahip oldukları bakış açısıyla ilişkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, öğrencilerin mimarlık eksenindeki bakış açısının, grafik tasarım davranışlarını nasıl etkilediği Kitap Kapağı Tasarımı aracılığıyla incelenmektedir. Göstergebilimi aracılığı ile, mimarlık lisans öğrencilerin grafik tasarım projelerinde mimarlık eksenindeki bakış açılarını yansıtılmalarının nasıl gerçekleştiği ve bu durumun tasarım kararlarına nasıl yansıdığı irdelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın temel amacı, öğrencilerin mimarlık ekseninde bir bakış açısına sahip olmalarının, grafik tasarımı ile ilgili davranışlarını nasıl etkilediğini göstergebilimsel çözümlemenin kullanılmasıyla incelemektir. Bu tür bir araştırma, eğitimcilerin ve öğrencilerin tasarım becerilerini geliştirmelerine ve daha iyi tasarımlar oluşturmalarına yardımcı olabilir. Öğrencilerin mimarlık ekseninde bir bakış açısına sahip olmalarının, grafik tasarımı ile ilgili davranışlarını nasıl etkilediği görülmüş, öğrencilerin aldıkları mimarlık eğitiminde edindikleri deneyimlerin grafik tasarım projesi olan Kitap Kapağı tasarımına doğrudan katkı sağladığı görülmüştür. Araştırmanın en önemli keşfi konsept üretim süreci yaşamış bir öğrencinin metafor ve betimleme göstergelerini kullanarak soyut kavramları somut kavramlara aktarmadaki başarıları olmuştur. Bu çalışma ile mimarlık ekseninde bir bakış açısına sahip olan öğrencilerin, grafik tasarım kararlarını daha tutarlı bir şekilde alabilecekleri ve daha iyi tasarımlar oluşturabilecekleri düşünülebilir. Sonuç olarak, bu tür bir araştırma, öğrencilerin mimarlık ekseninde bir bakış açısına sahip olmalarının grafik tasarımı ile ilgili davranışlarını nasıl etkilediğini anlamaya yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Eğitimi, Dijital Tasarım Stüdyosu, Gösterge Bilimi

ABSTRACT

Architecture education is one of the fields where technical and artistic education are provided. Architecture education is a discipline that encompasses many art fields, including visual arts. In architecture education, students engage with other art disciplines through their studio education alongside their foundational design courses. This study aims to investigate the relationship between the graphic design teachings provided in the digital design studio course and the perspective that students have in the field of architecture. In this context, how students' perspective on architecture influences their graphic design behaviors is examined through Book Cover Design. Through semiotics, it is explored how architecture undergraduate students reflect their perspective on architecture in their graphic design projects and how this affects their design decisions. Accordingly, the main objective of the research is to examine how students' perspective on architecture influences their behaviors related to graphic design using semiotic analysis. Such research can help educators and students improve their design skills and create better designs. It was observed that students' perspective on architecture influenced their behaviors related to graphic design, and the experiences they gained in their architecture education directly contributed to the Book Cover design project. The most significant finding of the research was the success of students who went through a concept generation process in transferring abstract concepts to concrete concepts using metaphor and descriptive signs. It can be assumed that students with a perspective on architecture can make more consistent graphic design decisions and create better designs. In conclusion, this type of research can help understand how students' perspective on architecture influences their behaviors related to graphic design.

Keywords: Architecture Education, Digital Design Studio, Semiotics

GİRİŞ

Antik çağlardan günümüze mimari, ortak paydası olarak hem sanattan hem de bilimden ilham almıştır. Bu çalışma alanları arasında sanat yoluyla iletişim, insanların mekânı nasıl algıladıklarını ve onunla nasıl etkileşime girdiklerini etkileyen bir güç olarak ortaya çıkmıştır. (Aydıntan & Fettahoğlu, 2022). Modernizm ile birlikte sanatın birçok dalının birbirinden ayrılması ve farklı bakış açıları ortaya çıkmasına neden olmasına rağmen kırılma noktasının getirdiği yenilikler, alternatif olarak sanata ve mimariye ilham vermiştir (Üner & Erdoğan, 2020). Mimarlık ve sanat

Ömer Özeren¹

How to Cite This Article

Özeren, Ö. (2023). "Mimarlık Eğitiminin Grafik Tasarım Davranışları Üzerindeki Etkisi: Göstergebilimsel Çözümleme Yöntemiyle Kitap Kapağı Tasarımı Örneği", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(64):2863-2868. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH.AS.69442>

Arrival: 12 April 2023

Published: 31 May 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Karabük Üniversitesi, Mimarlık Bölümü, Karabük, Türkiye

alanları arasındaki ilişki, çeşitli çalışmaların odak noktası olmuş ve karşılıklı etki ve benzerlik açısından analiz edilmiştir. Diğer bir deyişle, süreç boyunca çeşitli açılardan, çeşitli sanatsal disiplinler mimarlıkla ilişkilendirilmiştir (Sönmez, 2018; Şensoy & Yamaçlı, 2015). Bu nedenle, nesnel ve öznel kriterleri kesin bir şekilde tanımlamak zor olabilir. Ancak, benzersiz gerekliliklere sahip olmak, bir projeyi mimari açıdan önemli ve eşsiz kılar (Özeren & Qurraie, 2022). Bunun yanında, mimari üretim, doğası gereği yaratıcılığı içinde barındırmakta ve bu yakın ilişkide konsept ve görsellik olguları tasarıma yön verip onu zenginleştirmekte (Onur, 2022) ve amacı, dış çevresel faktörler tarafından olumsuz etkilenmenin azaltılmasıdır (Sultan Qurraie & Kılıç Bakırhan, 2023).

Auguste Perret, "mimarlığın mekan üretim sanatı" olduğunu söylerken Le Corbusier, "mimarlığın her şeyden önce bir güzel sanat olduğunu" iddia etmiştir (Akbulut & Zafer, 2013). Aynı düşünceyi destekleyici şekilde Hegel "mimarının tüm sanatların anasıdır" demiştir (Hasol, 2013). 1562'de Floransa'daki Akademi'nin kurucularından biri olan Giorgio Vasari, resim ve heykelle birlikte inşaatı "en güzel sanatlardan" biri olarak görüyordu. Daha sonra bunlar "güzel sanatlar" olarak kategorize edildi (Masiero, 2006). Son elli yılda birçok sanatçı mimari çalışmalarına resim, heykel ve sinemayı dahil etmiş ve birçok mimar görsel sanatlarla da etkileşime girmeye başlamıştır (Al Şensoy, 2018). Günümüzde grafik tasarım, sanat okullarının çoğunda öğretilen görsel sanatların bir disiplinidir. Grafik tasarım eğitiminin ana odak noktası grafik tasarım uygulamalarıdır. Grafik tasarım, estetik ve tasarım hususlarını harmanlayan bir görsel iletişim türüdür (Karagöl & Aksoy, 2020). Çizgiler, metin ve tonlarla yapılır. Grafik tasarımın ana hedefleri, bir ürünü pazarlamak, bir amacı iletme ve bir mesaj yaymaktır. Ayrıca plastik sanatların bileşenlerinden ve ilkelerinden yararlanarak izleyicinin dikkatini çekmeye çalışır (Becer, 2015).

GÖSTERGEBİLİMİ

Bazı göstergebilimcilere göre göstergebilim, "göstergelerin incelenmesi veya göstergenin toplumsal yaşamdaki mevcudiyeti veya aktüelliğine ilişkin bir epistemoloji" olarak tanımlanmaktadır (Yakin & Totu, 2014). Gösterenle gösterilenden oluşan gösterge; belirti, simge, görüntü gibi bir dizi benzer ve farklı terimler arasında yer alan bir kavramdır. Göstergede, gösterenler anlatım ortamını, gösterilenler ise içerik ortamını oluşturur (Işıkoğlu Onur, 2020).

Umberto Eco (1979) sinyalleri başka bir fikri ileten her şey olarak tanımlamıştır. Umberto Eco'ya uygun olarak göstergebilim, her biri daha derin bir anlam çerçevesi tarafından onaylanmış gibi görünen tüm kültürel etkinlikleri iletişim biçimleri olarak inceler (Eco, 1979). Başka bir deyişle göstergebilim, sinyallerin, yorumlarının ve anlamı iletme yollarının incelenmesidir (İplikçi, 2022). Göstergebilimin özü göstergeler felsefesidir. Gösterge genellikle "kendi dışında bir şeyi simgeleyen ve dolayısıyla temsil ettiği yerini alabilecek herhangi bir şekil, öge, olgu biçimi" olarak tanımlanır (Rifat, 2005). İşaretler hem bir işaretleyiciden hem de bir mesajdan oluşur. Bu anlamda, bir kavramı ifade eden bir kelime, o kavramı ileten bir sembol veya işaret gibi bir ögedir (Kalaman & Mikail, 2014). Gösterilen, gösterenin dikkat çektiği ve anlamsal çekirdeğini oluşturduğu fikirdir. Gösterilen ile sözcük arasındaki etkileşim anlamla sonuçlanır (Saussure, 2011). Göstergebilim, göstergeleri sembolik yapılarına, anlamlarına, anlam üretimine ve yorumlarına değinerek anlamaya çalışır. Saussure'den başlayarak, birçok teorisyen bu konuda göstergeler ve analiz yöntemleri hakkında fikir üretmiştir. Böylelikle kitap kapaklarında görsel göstergelerin kullanımı göstergebilimsel analiz teknikleri kapsamında da değerlendirilebilir ve incelenebilir. Çalışmada iki tür gösterge modeline göre inceleme gerçekleştirilmiştir;

Charles Sanders Peirce, gösterge ve nesnesi arasındaki ilişkileri ortaya koyan üçlü gösterge türü oluşturmuştur: görüntüsel gösterge, belirtisel gösterge ve simgedir (Peirce & Moore, 1984). Görüntüsel gösterge, nesnesiyle görüntüsel benzerlik ilişkisi içinde olan ve nesnesini doğrudan temsil eden bir göstergedir. Belirti ise, nesnesi ortadan kalktığı zaman onu gösterge yapan niteliklerini kaybeden bir göstergedir ve nesnesiyle görünmez bir zorunluluk aracılığıyla doğrudan bir ilişkisi vardır. Sembol ise, yorumlayıcının nesneyi zihninde nasıl tasarladığına bağlı olan bir göstergedir. Gösterge türleri temsil ilişkilerinde yorumlayıcının etkin bir biçimde yer aldığından, yorumlama göstergelerin anlamını çözümlenmek için önemlidir. Görüntüsel gösterge nesneyle benzerliğine, belirti nesneyle yorumcunun yaptığı yoruma, sembol ise yorumlayanın nesneyi zihninde nasıl tasarladığına göre ortaya çıktığından temsil ilişkilerinde yorumlayıcı etkin bir biçimde yer alır (Özmkas, 2009).

Roland Barthes'ın kuramına göre gösteren ile gösterilen arasındaki ilişki gösterge'yi oluşturur ve anlam da bu ilişkinin gelişmesiyle ortaya çıkar (Bircan 2015). Düz anlam ve çağrışım, göstergebilimde anlamın işleme şeklidir (Arslan 2017). Barthes "kendi göstergebilimini dilbilimin 'çözülmesi' ya da, daha açık bir şekilde, bilimsel bir dilbilim tarafından saf olmadığı gerekçesiyle bir kenara atılmış anlamlamanın tüm yönlerinin incelenmesi olarak betimler (Barthes, 1979). Her işaret beynimizde bir fikirle ilişkilidir ve her işaret bir gösteren ve bir gösterilen düz anlam içerir. Ancak bu gösterge, anlamsal olarak değişerek başka bir gösterge haline gelerek onun göstereni de yananlamı da olabilir. Çalışmada Arslan (2017) 'ın Roland Barthes'ın kuramına göre kullandığı metafor ve metonimler gösterge olarak düz anlam ve yananlam olarak kullanılmıştır. Metaforik formülasyonlarda, bir gösterge sıklıkla düz anlam düzeyinden çağrışım alanına geçer. Metafor çağrışım ilkesini kullanarak iki düzlem arasında paralellikler çizerek bir

gerçeklik düzeyindeki anlam veya değerleri başka bir gerçeklik düzeyiyle değiştirme eylemi olarak tanımlar. (Fiske, 2014). Metonimler, iki ayrı düzlemin yer değiştirmesiyle oluşan metaforların aksine, kavramların birbirleriyle kurdukları ilişkiler sonucunda aynı düzlemde bir dizi çağrışımlar kurarak üretilir. Metonimler genellikle parça-bütün ilişkisini, bütün için bir sembol olarak hizmet edecek bütünün bir alt kümesini seçerek gösterir. (Fiske, 2014).

AMAÇ, KAPSAM

Bu çalışma, dijital tasarım stüdyosu dersinde verilen grafik tasarım öğretilerinin öğrencilerin mimarlık alanında sahip oldukları bakış açısıyla ilişkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, öğrencilerin mimarlık eksenindeki bakış açısının, grafik tasarım davranışlarını nasıl etkilediği “Kitap Kapak Tasarımı” aracılığıyla incelenmektedir. Göstergebilimi aracılığı ile, mimarlık lisans öğrencilerin grafik tasarım projelerinde mimarlık eksenindeki bakış açılarını yansıtma durumlarının nasıl gerçekleştiği ve bu durumun tasarım kararlarına nasıl yansıdığı irdelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın temel amacı, mimarlık lisans eğitiminde dijital tasarım stüdyosu dersinde gösterge bilimsel çözümleme yönteminin kullanılmasıyla mimarlık eğitiminde verilen soyut ve somut düşünce biçiminin “Kitap Kapak Tasarımı” konusu kapsamında, göstergebilimsel çözümleme örnekleriyle yeniden tasarlanmasıdır. Bu çalışmada göstergebilimsel analiz yöntemlerinin kitap kapağı tasarımı konusuna uygulanmasına dayanan araştırma modeli olarak “Temel Niteliksel Araştırma Yöntemi” seçilmiştir. Temel niteliksel araştırma yürüten bir araştırmacı, bireylerin dünyalarını nasıl kurduklarını, yaşamlarını nasıl anladıklarını ve deneyimlerine nasıl anlam verdiklerini inceler. Bu bağlamda temel nitel araştırmaların birincil amacı, bireylerin geliştirdiği anlamları tespit etmek ve analiz etmektir (Merriam & Bierema, 2013). Çalışma alanı olarak kitap kapağı seçilmesinde grafik tasarım alanında diğer görsel öğelere göre en ulaşılabilir tasarımların kitap kapakları oldukları literatürde rastlanılmaktadır (Arslan, 2017; Turan, 2021). Ayrıca kitabın kapağı, okuyucunun kitapla birincil temas noktası işlevi görmektedir. Burada kitabın gizemi ya açığa çıkar ya da çözülür. Bu sayede kitapların kapakları okuyucuya hitap ederek bir bağ kurmaktadır (Günay & Funda, 2008). Kitap kapağı genel olarak ya metnin ana ögesinin kapakta betimlenmesi şeklinde tasarlanır ya da simgesel bir anlatım dili olarak tasarlanır. Kitap kapağındaki betimleme genelde kitabın içindeki bir unsurun ya da durumun okuyucuya görselleştirilerek sunulması şeklinde tasarlanır.

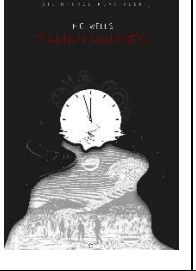

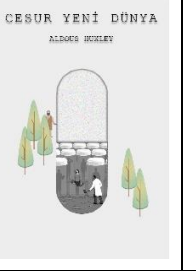
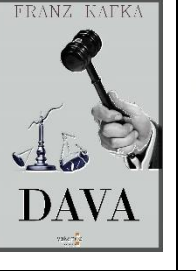

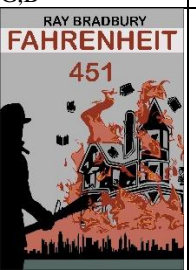
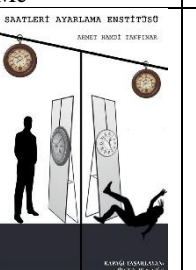
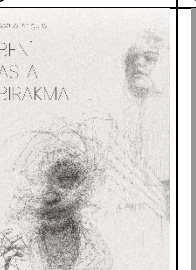

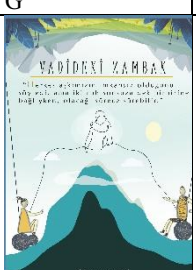
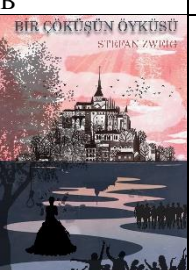
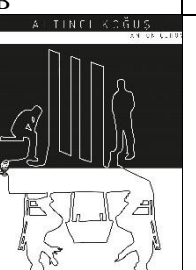

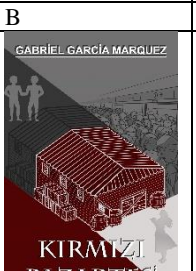
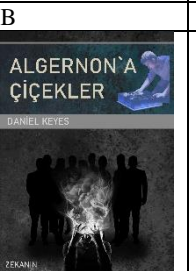
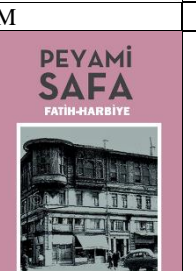
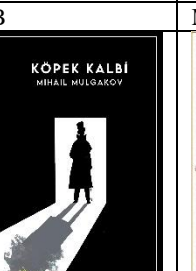

METOD

Bu çalışma, Karabük Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nde mimarlık eğitimindeki 8.dönem seçmeli ders kapsamında verilen olan Dijital Tasarım Stüdyosu dersi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ders stüdyo dersi kapsamında tek yürütücü ile yürütülmüştür. Dersi başlangıçta alan 50 öğrenci çeşitli sebeplerle derse devam etmemiş dönem 44 kişi ile tamamlanmıştır. Yürütülen ders haftada 4 saat 5 kredi olmak üzere 14.haftadır. Bu kapsamda, öğrencilere çeşitli yazılım dersleri verilmiş bu yazılımlarla ilişkili farklı çalışmalar yaptırılmıştır. Dönem içi yaptırılan çalışmalardan biri olan “Sayfadan Kapağa” temalı çalışma dönem içerisinde yayılmıştır. Öncelikle öğrencilere ilk hafta edebiyatın temel eserlerinden ve mimari ile doğrudan veya dolaylı ilişkili eserlerden birer kitap seçmeleri istenmiştir. Sonraki hafta öğrenciler ile seçilen kitaplar üzerine konuşulmuş dönem içi yapacakları çalışma ile ilgili bilgi verilmiştir. Dönem içi çalışmasına uygun görülmeyen kitapların bazıları öğrenciler tarafından değiştirilmiş, kitap önerisi bulamayan öğrencilere dersin eğitimci tarafından kitap önerileri getirilmiştir. Öğrenciler kitap seçimleri tamamladığında öğrencilere öncelikle seçtikleri kitapları dönem sonuna kadar okumaları istenmiştir. Sonrasında seçtikleri kitapların kitap kapaklarını yorumlamaları ve yeniden tasarlanmaları istenmiştir. Bu aşamada öğrencilere dönem sonuna kadar süre tanınmış ve bu süre zarfında öğrencilere Adobe yazılımlarından İleri Photoshop, İllustrator ve Indesign dersleri verilmiştir. Dönem sonuna gelindiğinde 2 hafta boyunca öğrencilerin çalışmaları stüdyo dersi kapsamında değerlendirilmiş ders eğitimci tarafından kritikler verilmiş ve bu doğrultuda öğrenciler çalışmalarını tamamlamıştır.

BULGULAR

Dönem sonunda öğrencilerden okudukları kitapların kapağı tasarlarken ki düşüncelerini rapor şeklinde yazmaları istenmiş ve orijinal kapaklarla birlikte yeni tasarladıkları kitap kapakları alınmıştır. Çalışmayı 28 öğrenci başarı ile tamamlayıp teslim etmiştir. Daha sonra kitap kapakları öğrencilerin tasarlama biçimlerinde göstergeleri kullanımlarına göre sınıflandırılmıştır (Tablo 1). Bu sınıflandırma ile öğrenciler tasarım süreçlerindeki soyut ve somut bakış açıları irdelenmiş öğrenci tasarımıdaki yönlendirici etkenler sorgulanmıştır.

Tablo 1: Kitap Kapağı Öğrenci Çalışmaları Göstergelere Göre Analiz
Görsel:G, Betimsel : B, Simge : S Metafor: M, Metanomi Me

					
G	B,M	G,B	Me	B	G,B
					
B,M	G	B	B	B	M
					
Me	B	B	M	B	M
					
B	B,G	Me	G	M	G

Çalışmalar incelendiğinde göstergeler doğrultusunda mimarlık eğitimi alan öğrencilerin büyük bir bölümü okudukları kitapların kapak tasarımlarını mevcut kitap kapak tasarımlarımdan farklı bakış açıları ile yeniden yorumladıkları görülmüştür. Özellikle mimarlık eğitiminde verilen kavramsal bakış açısını kazanmış olan öğrencilerin bu çalışmada Betimsel ve Metafor Göstergelere yöneldikleri saptanmıştır. Mimari proje derslerinde konseptte dayalı proje üretme bilinçlerinin bu anlamda buraya yansıdığı görülmüştür. Mimari proje üretiminde sergiledikleri konsept bulma arayışı öğrencileri kitap kapağı tasarlarken soyut düşünceyi somut olarak aktarmada düz anlamdan çıkarak yan anlamların keşfine yöneltmiştir. Ayrıca öğrenciler tasarım derslerinde aldıkları renk, uyum ahenk gibi tasarım öğelerini grafik tasarımda kullandıkları görülmüştür. Bu nedenle tasarım derslerinde, öğrencilerin görsel estetik anlayışı, kompozisyon, renk teorisi, tasarım ilkeleri ve daha fazlası gibi temel tasarım kavramlarını öğrendikleri ve öğrencilerin bu kavramları grafik tasarım projelerine uyguladıkları söylenebilir.

SONUÇLAR

Bu deneysel vaka çalışması, mimarlık lisans öğrencilerine grafik tasarım hakkında soyut kavramların somut kavramlara aktarılmasında göstergelerin kullanımı üzerinde araştırma yapmak için yapılmıştır. Bu çalışma, mimarlık ve diğer disiplinlerdeki eğitimcilere gösterge bilimi üzerine örnek bir vaka çalışmasıdır. Bu araştırma, araştırmacı tarafından yapılan göstergebilimsel çözümleme uygulamalarının mimarlık lisans öğrenci uygulamalarının yer aldığı nitel bir araştırmadır. Bu çalışmada, mimarlık lisans dersi olan Dijital Tasarım Stüdyo dersinin bir bölümü kapsayan “Sayfadan Kapağa” temalı kitap kapağı tasarımı üzerinde öğrenci çalışmaları üzerinden göstergebilimsel çözümleme

gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda ders içeriğinde yer alan pafta, portfolyo, monogram, logo, afiş ve illüstrasyon gibi farklı uygulama alanlarında kullanılabilirliğini sağlanabilmektedir. Bu çalışmada kitap kapaklarının analizinde Charles Sanders Peirce ve Roland Barthes'in düz anlam-yan anlam kavramlarının işaret türleri uygulanmıştır. Araştırmanın uygulama aşamasında göstergebilimsel analiz yaklaşımının kitap kapağı tasarımlarını incelemeye yardımcı olduğu keşfedilmiştir. Mimarlık eğitimi alan öğrencilerin gösterge bilimi ile ilgili herhangi bir eğitim almaya dahi mimari proje üretim süreçlerinde edindikleri konsept üretim tekniklerini sayesinde soyut kavramları somut kavramlara aktarımda başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Bu çalışma ile mimarlık eğitiminin sadece mimarlık alanında değil sanatın farklı alanlarında da öğrencilerin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, M. R., & Zafer, A. (2013). Jeanneret Harikalar Diyarında: Le Corbusier'nin Doğu Yolculuğu ve İstanbul. *MSGSÜ Sosyal Bilimler*(8), 81-93.
- Al Şensoy, S. Ö. I., B. (2018). Mimarlık Ve Ressamlık Arakesitindeki Bir Sanatçı: Hundertwasser. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 8(2), 76-94.
- Arslan, S. (2017). Grafik tasarım öğretiminde göstergebilimsel çözümlenmenin kullanılması: Kitap kapağı üzerine örnek çözümlenmeler. *Anadolu University (Turkey)*,
- Aydıntan, E., & Fettahoğlu, E. (2022). "1984" Ve "Cesur Yeni Dünya" Eserlerinin Sanat-Mimarlık İlişkisi Üzerinden Okunması. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 12(1), 267-282.
- Barthes, R. (1979). Lecture in inauguration of the chair of literary semiology, Collège de France, January 7, 1977. *Oxford Literary Review*, 4(1), 31-44.
- Becer, E. (2015). İletişim ve grafik tasarım: Dost Kitabevi Yayınları.
- Eco, U. (1979). *A theory of semiotics (Vol. 217)*: Indiana University Press.
- Fiske, J. (2014). *İletişim Çalışmalarına Giriş*, (Çev: Süleyman İrvan), Ankara: Pharmakon Yayınevi.
- Günay, V., & Funda, U. (2008). Kitap İle Kapağı Arasındaki Göstergelerarası Serüven. *Art-e Sanat Dergisi*, 1(2), 1-28.
- Hasol, D. (2013). Mimarlık yasaları ve mimarlık politikalarında kültür, sanat, mimarlık üçlüsü. *Güney Mimarlık*, 13, 22, 24.
- İplikçi, H. G. (2022). İletişimsel Bir Bakış Açısı ile Reklamcılıkta Göstergebilimin Rolü. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(4), 287-306.
- Işıkoğlu Onur, B. (2020). Gösterge-Mimarlık İlişkisi Bağlamında "İkonik" ve "Kitsch" Kavramlarını Yeniden Düşünmek. *Online Journal of Art and Design*, 8(4).
- Kalaman, S., & Mikail, B. (2014). Toplumsal cinsiyet açısından axe basın ilanlarının göstergebilimsel analizi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), 128-136.
- Karagöl, R., & Aksoy, Ş. (2020). Grafik Tasarım Eğitiminin Çağın Gereklere Uygunluğuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri. *Journal of Arts*, 3(2), 67-84.
- Masiero, R. (2006). *Mimaride Estetik*. F. Genç (Çev.). Ankara: Dost Kitabevi.
- Merriam, S. B., & Bierema, L. L. (2013). *Adult learning: Linking theory and practice*: John Wiley & Sons.
- Onur, B. (2022). Concept as the Activist of Creativity in Architectural Design: Exploring Factors Affecting Concept Formation Using the Structural Equation Model. *Periodica Polytechnica Architecture*, 53(3), 220-231.
- Özeren, Ö., & Qurraie, B. S. (2022). Evaluation Of Architectural Students'thoughts On Transformation And Re-Use Projects Using Ahp Method. In M. T. Kayılı (Ed.), *Transformation İn Architecture* (pp. 173-191).
- Özmkas, U. (2009). Charles Sanders Peirce'in Gösterge Kavramı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 32-45.
- Peirce, C. S., & Moore, E. C. (1984). *Writings of Charles S. Peirce: 1867-1871*: Indiana University Press.
- Rifat, M. (2005). XX. yüzyılda dilbilim ve göstergebilim kuramları: Yapı Kredi.
- Saussure, F. M. (2011). *Course in general linguistics*: Columbia University Press.

- Sönmez, H. (2018). Mimar Ressamlarımız: Cihat Burak, Nuri Abaç, Ruzin Gerçin, Erol Akyavaş. Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri, 4(6), 311-319.
- Sultan Qurraie, B., & Kılıç Bakırhan, E. (2023). Evaluation of facade systems in different climate zones regarding energy, comfort, emission, and cost. Arab Journal of Basic and Applied Sciences, 30(1), 123-136. doi:10.1080/25765299.2023.2180885
- Şensoy, G., & Yamaçlı, R. (2015). Disiplinlerarası bir içerik olarak mimarlık. Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 3(2), 329-339.
- Turan, A. (2021). Kitap kapağının iki yüzü. Akdeniz Sanat, 15(28), 227-254.
- Üner, G., & Erdoğan, E. (2020). Mimarlığın Diğer Sanat Dalları ile İlişkisi. Online Journal Of Art And Design, 8(2).
- Yakin, H. S. M., & Totu, A. (2014). The semiotic perspectives of Peirce and Saussure: A brief comparative study. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 155, 4-8.